

PRAVILNIK

O BLIŽIM USLOVIMA, KRITERIJUMIMA I STANDARDIMA ZA SPROVOĐENJE MERA I AKTIVNOSTI PROFESIONALNE REHABILITACIJE

("Sl. glasnik RS", br. 112/2009)

Član 1

Ovim pravilnikom uređuju se bliži uslovi, kriterijumi i standardi za sprovođenje mera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom.

Član 2

Osoba sa invaliditetom uključuje se u mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije u cilju povećanja nivoa zapošljivosti, zapošljavanja, održanja zaposlenja, napredovanja ili promene profesionalne karijere i podsticanja uključenosti osoba sa invaliditetom u sve sfere društvenog života na ravnopravnoj osnovi.

Osoba sa invaliditetom uključuje se i u mere aktivne politike zapošljavanja, radi sprovođenja profesionalne rehabilitacije, povećanja nivoa zapošljivosti ili zapošljavanja.

Mere i aktivnosti iz st. 1. i 2. ovog člana sprovode se u skladu sa ovim pravilnikom i aktom Nacionalne službe za zapošljavanje (u daljem tekstu: Nacionalna služba).

1. Bliži uslovi i kriterijumi za sprovođenje mera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije

Član 3

Mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije nezaposlene osobe sa invaliditetom sprovode se ako:

- 1) je osoba sa invaliditetom na evidenciji nezaposlenih lica Nacionalne službe;
- 2) je izvršena procena profesionalnih mogućnosti te osobe;
- 3) postoji potreba da ta osoba bude korisnik usluga profesionalne rehabilitacije, kao dela njene celokupne rehabilitacije.

Član 4

Izuzetno od člana 3. ovog pravilnika pravo na profesionalnu rehabilitaciju ima i zaposlena osoba sa invaliditetom koja ima smanjenu radnu sposobnost zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti nastale nakon stupanja na snagu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom ("Službeni glasnik RS", broj 36/09).

Troškove sprovođenja mera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije zaposlene osobe sa invaliditetom snosi poslodavac kod koga je ta osoba u radnom odnosu u vreme nastanka povrede na radu ili profesionalne bolesti u skladu sa odlukom Vlade kojom se utvrđuju usluge Nacionalne službe za koje se plaća naknada.

Međusobni odnos Nacionalne službe, poslodavca koji snosi troškove profesionalne rehabilitacije i zaposlene osobe sa invaliditetom reguliše se ugovorom.

Član 5

Mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije koje je potrebno sprovesti kao deo celokupne rehabilitacije pojedinca, kao i mere aktivne politike zapošljavanja u cilju povećanja nivoa zapošljivosti ili zapošljavanja nezaposlene osobe sa invaliditetom određuju se individualnim planom zapošljavanja između Nacionalne službe i te osobe, na osnovu procene njenih profesionalnih mogućnosti.

Individualnim planom zapošljavanja iz stava 1. ovog člana mogu se utvrditi i druge mere predviđene akcionim planom zapošljavanja ili na drugi način, u skladu sa kriterijumima i standardima predviđenim ovim pravilnikom.

Mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije koje je potrebno sprovesti kao deo rehabilitacije zaposlene osobe sa invaliditetom određuju se na osnovu prethodne procene poslova koje ta osoba može da obavlja.

Član 6

Procena profesionalnih mogućnosti osobe sa invaliditetom predstavlja procenu zapošljivosti, odnosno procenu uticaja objektivnih faktora i stanja i kretanja na tržištu rada koji utiču na mogućnosti njenog zapošljavanja.

Procena profesionalnih mogućnosti osobe sa invaliditetom iz stava 1. ovog člana vrši se primenom objektivnih kriterijuma i uslova za uključivanje nezaposlenih u mere aktivne politike zapošljavanja koje propisuje ministar nadležan za poslove zapošljavanja, vrsta teškoća i prepreka u zapošljavanju sa kojima se osobe sa invaliditetom susreću i vrsta telesnog, senzornog, mentalnog ili duševnog oštećenja ili bolesti iz nalaza, mišljenja i ocene organa veštačenja Republičkog fonda penzijskog i invalidskog osiguranja i potrebe tržišta rada.

Član 7

U zavisnosti od procene radne sposobnosti i procene profesionalnih mogućnosti, osoba sa invaliditetom može biti uključena u mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i mere aktivne politike zapošljavanja pod opštim uslovima, odnosno po prilagođenim programima usmerenim ka nezaposlenim licima.

Član 8

Profesionalna rehabilitacija i mere aktivne politike zapošljavanja pod opštim uslovima podrazumevaju sprovođenje mera i aktivnosti u grupama koje čine osobe sa invaliditetom i druga nezaposlena lica, odnosno pod uslovima propisanim za nezaposlena lica, u svakom slučaju kad je to moguće, po proceni stručnih lica Nacionalne službe.

Profesionalna rehabilitacija i mere aktivne politike zapošljavanja po prilagođenim programima podrazumevaju sprovođenje mera i aktivnosti prilagođenih potrebama osobe sa invaliditetom, procene profesionalnih mogućnosti i radne sposobnosti, kao i potreba na tržištu rada.

Član 9

Mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije utvrđene individualnim planom zapošljavanja iz člana 5. ovog pravilnika sprovodi Nacionalna služba neposredno ili preko preduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, obrazovne ustanove ili drugog oblika organizovanja, odnosno izvođača koji ispunjava uslove, kriterijume i standarde utvrđene ovim pravilnikom i opštim aktom Nacionalne službe.

Član 10

Nacionalna služba sprovodi mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije ako osoba sa invaliditetom:

- 1) pruži kompletne, potpune i istinite podatke koji su od uticaja na profesionalnu rehabilitaciju;
- 2) pristupi proceni radne sposobnosti i uključi se u mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, u skladu sa individualnim planom zapošljavanja;
- 3) redovno dolazi na profesionalnu rehabilitaciju;
- 4) prati program rada i prisustvuje časovima praktične i teorijske nastave;
- 5) ulaže maksimalne napore kako bi se postupak profesionalne rehabilitacije što uspešnije realizovao;
- 6) racionalno koristi alat, materijal i sredstava za rad;

7) poštuje radno vreme;

8) izvršava druge obaveze u cilju uspešne realizacije mera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

Međusobna prava i obaveze između nosioca profesionalne rehabilitacije i osobe sa invaliditetom mogu se urediti ugovorom.

2. Standardi za sprovođenje mera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije

Član 11

Mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije koje se odnose na: radno osposobljavanje, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i programe za sticanje, održavanje i unapređivanje radnih i radno-socijalnih veština i sposobnosti osoba sa invaliditetom; pojedinačne i grupne, opšte i prilagođene programe za unapređenje radno-socijalne integracije osoba sa invaliditetom; edukaciju i trening seminare za poslodavce, stručna lica za radno osposobljavanje i profesionalnu rehabilitaciju osoba sa invaliditetom i druga lica; predloge i obuku za primenu adekvatnih tehničkih i tehnoloških rešenja u cilju podizanja efikasnosti osobe sa invaliditetom u učenju i radu, kao i službe podrške (u daljem tekstu: obuke) sprovode se od strane nosilaca poslova profesionalne rehabilitacije, ukoliko su ispunjeni sledeći:

- 1) građevinsko-tehnički standardi;
- 2) standardi u pogledu stručnih radnika;
- 3) standardi u pogledu opreme;
- 4) standardi u pogledu sadržine programa obuke.

Član 12

Građevinsko tehnički standardi, jesu:

- 1) u pogledu lokacije - objekat mora da se nalazi u naseljenom mestu gde su razvijene saobraćajnice i druge veze komunikacije i gde je obezbeđen nesmetan prilaz prevoznim sredstvima, u skladu sa standardima pristupačnosti - po potrebi;
- 2) u pogledu infrastrukture - objekat mora da ima obezbeđenu električnu mrežu i telefonski priključak, priključak i instalacije za dovod vode za piće i odvod otpadnih voda;
- 3) u funkcionalnom pogledu - objekat mora da odgovara potrebama osoba sa invaliditetom - da ima obezbeđenu dostupnost osobama sa invaliditetom sa teškoćama u kretanju i senzornim oštećenjima, sa obezbeđenim grejanjem, provetranjem i osvetljenjem, sa podovima izrađenim od materijala koji nije klizav, ne upija vlagu i lako se održava, sa sanitarnim prostorijama koje su opremljene odgovarajućom opremom, sa

obezbeđenim radnim prostorijama i prostorijama za održavanje teorijske nastave veličine dovoljne za kretanje i manipulaciju osoba sa invaliditetom;

4) drugi uslovi utvrđeni urbanističkim, građevinskim, tehničkim, sanitarnim, požarnim, propisima o zaštiti životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 13

Standardi u pogledu stručnih radnika podrazumevaju da stručne poslove pri sprovođenju obuka obavljaju:

1) instruktori za obavljanje praktične nastave, odgovarajuće struke i najmanje srednjeg nivoa obrazovanja, sa iskustvom u radu sa osobama sa invaliditetom od najmanje tri godine;

2) da stručni radnici za poslove pružanja profesionalne asistencije i savetnika za integraciju na radnom mestu budu specijalni edukatori (defektolozi), andragozi, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici ili stručna lica drugih zanimanja iz oblasti društvenih i humanitarnih nauka, visokog nivoa obrazovanja i najmanje jednom godinom iskustva u radu sa osobama sa invaliditetom.

Ukoliko nije moguće obezbediti stručne radnike iz stava 1. tačka 1) ovog člana, stručne poslove mogu da obavljaju i lica drugih zanimanja sa iskustvom u radu sa osobama sa invaliditetom od najmanje pet godina.

Za sprovođenje obuka do 15 polaznika - osoba sa invaliditetom potreban je najmanje jedan instruktor i jedan stručni radnik.

Član 14

Standardi u pogledu opreme podrazumevaju da prostorije za sprovođenje obuke, u zavisnosti od namene i radne sposobnosti osoba sa invaliditetom imaju:

1) opremu koja odgovara vrsti obuke koja se sprovodi i koja se lako održava;

2) obezbeđen odgovarajući nameštaj, mašine i alate, kompjutere, sredstva i materijale za praktičnu obuku, u skladu sa brojem polaznika i vrstom invalidnosti.

Član 15

Standardi u pogledu sadržine programa obuke obuhvataju:

1) naziv izvođača obuke;

- 2) reference izvođača obuke (osnovni podaci o preduzeću za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom ili drugom obliku organizovanja - adresa, delatnost, lica za kontakt, prethodna iskustva u organizovanju obuka, akreditacija i sl.);
- 3) naziv obuke;
- 4) područje rada u kom se sprovodi program obuke;
- 5) trajanje obuke (broj časova po jedinicama učenja, odnos teoretskog i praktičnog dela obuke sa opisom, trajanje programa - dnevno i ukupno, odnosno maksimalno ukupno);
- 6) radne kompetencije (opis poslova i/ili radnih zadataka, odnosno kompetencija i veština koje će polaznik obuke steći po završetku programa obuke);
- 7) program obuke (cilj programa, sadržaj programa učenja - teoretskog i praktičnog dela, ishodi, metode nastavnog rada, dinamika realizacije programa);
- 8) uslove za realizaciju programa (udžbenici, priručnici ili brošure, materijalni i drugi resursi);
- 9) polaznike obuke (opis ciljne grupe i optimalan broj polaznika - potrebna prethodna znanja ili sposobnosti kandidata, medicinsko stanje - vrsta invalidnosti i stepen radne sposobnosti i drugi potrebni prethodni uslovi);
- 10) uslove za izvođača obuke (prostor, oprema, sredstva, cena - ukupna i po radnom satu obuke, CV predavača-instruktora i stručnih lica sa opisom kompetencija);
- 11) način provere savladanosti programa obuke (opis ocene stručne službe o funkcionisanju pojedinca - individualni plan rada, kriterijumi praćenja uspešnosti pojedinca i same obuke, opis provere znanja i veština - testovi, praktični deo);
- 12) uslove za dobijanje uverenja;
- 13) sadržaj uverenja;
- 14) druge elemente.

Član 16

Na mere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije koje se odnose na osposobljavanje za rad, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i obučavanje, koje se sprovode u obrazovnim ustanovama, primenjuju se posebni propisi kojima se uređuje dodatno stručno, odnosno obrazovanje odraslih - po opštim ili po prilagođenim programima.

3. Prelazne i završne odredbe

Član 17

Preduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom uskladiće programe profesionalne rehabilitacije sa odredbama ovog pravilnika, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Preduzeće za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom izvršiće kod nadležnog organa upis delatnosti - ostali obrazovni rad, pre realizacije programa profesionalne rehabilitacije, ako taj program sadrži i radno osposobljavanje (program obuke za sticanje znanja).

Programi obuke za sticanje znanja koji donose preduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom objavljuju se u "Prosvetnom glasniku Republike Srbije", odnosno programi obuke vode se u registru nadležnog organa.

Član 18

Nacionalna služba će sagledati potrebe za zapošljavanjem osoba sa invaliditetom na tržištu rada i organizovati sprovođenje pojedinih mera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije u skladu sa tim potrebama u roku od četiri meseca od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Ukoliko je program obuke preduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom objavljen u "Prosvetnom glasniku Republike Srbije" ili se vodi u registru nadležnog organa, Nacionalna služba organizuje sprovođenje obuke po tom programu.

Član 19

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".